

ONA TILI FANINI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Fazilat Maxmudova Solijonovna
Surxondaryo Denov tumani 91-maktab
Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola ona tili fanlarini o'qitishga zamonaviy yondashuvning asosiy elementlarini o'rganib chiqadi, dars jarayonida interfaol ta'lim metodlaridan foydalanish natijasida dars sifati va o'qituvchilarni bilimi saviyasini oshirishni takidlaydi. Pedagoglar ana shu tamoyillarni o'zlashtirib, o'quvchilarning o'z ona tiliga qiziqishini, tanqidiy fikrlash qobiliyatini va fanga bo'lgan ishtiyoqini rivojlantiruvchi inklyuziv ta'lim muhitini yaratishi mumkin.

Kalit so'zlar: ona tili, interfaol metodlar, zamonaviy yondashuv, ta'lim, dars.

Ta'limning tobora rivojlanib borayotgan sharoitida ona tili fanini o'qitishning ahamiyati tobora ortib borayotgan e'tibor va e'tirofga sazovor bo'lmoqda. Fan ta'limida o'quvchining ona tilidan foydalanish nafaqat tushunish va kontseptual ravshanlikni osonlashtiradi, balki madaniy o'ziga xoslik va g'ururni tarbiyalashda kuchli vosita bo'lib xizmat qiladi. Hozirgi kunda barcha ta'lim muassasalarida o'qitish jarayonida interfaol usullardan foydalanishga erishilmoqda. Bu esa interfaol ta'lim asosida tashkil etilayotgan pedagogik jarayonlarning mazmun-mohiyatini to'liq tushunib yetishga va ularni samarali, qiziqarli, sifatli bo'lishini ta'minlashga ko'maklashadi. "Interfaol usullaridagi darslar o'quvchini ijodiy fikrlashga, olingan axborotlarni faollikda hal etishga, fikrni erkin bayon etishga, tashabbuskorlikka, guruhlarda masalalar yechimini topishga, hamkorlikda ish yuritishga, fikrni yozma ravishda bayon etishga chorlaydi. Interfaollik - bu o'zaro ikki kishi faolligi, ya'ni bunda o'quv-biluv jarayoni o'zaro suhbat tariqasida dialog shaklida yoki o'quvchining o'zaro muloqotiga asosan kechadi". Interfaol ta'lim asosini interfaol metodlar tashkil etadi. Talim jarayonida o'quvchilar hamda o'qituvchi o'rtasida hamkorlikni qaror toptirish, faollikni oshirish, ta'lim oluvchilar tomonidan bilimlarni samarali o'zlashtirish, ularda shaxsiy sifatlarni rivojlantirishga xizmat qiladigan metodlar interfaol metodlar sanaladi. Ona tili darslarida zamonaviy usullardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirish hamda mavzuni o'zlashtirishda yaxshi samara beradi. Pedagoglar o'quvchilarni jalb qilish va ularning imkoniyatlarini kengaytirish uchun innovatsion va samarali strategiyalarni izlar ekan, ona tili fanlarini o'qitishga zamonaviy yondashuvni qo'llash ta'lim tajribasi va natijalarini oshirish yo'lidagi muhim qadam sifatida namoyon bo'ladi. Ona tili fanini o'qitishga zamonaviy yondashuvning asosiy ustunlaridan biri bu fan o'quv dasturiga mahalliy xalq bilimlari

va madaniy kontekstlarni integratsiya qilishdir. Mahalliy misollar, an'anaviy amaliyotlar va mahalliy nuqtai nazarlarni fan darslariga kiritish orqali o'qituvchilar talabalar uchun yanada mazmunli va tegishli o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin. Ushbu yondashuv nafaqat ilmiy tushunchalar va talabalarning hayotiy tajribasi o'rtasidagi tafovutni yo'qotibgina qolmay, balki madaniy qadrlash va tegishlilik tuyg'usini uyg'otadi. Qolaversa, ona tili fanini o'qitishga zamonaviy yondashuv interfaol va izlanishga asoslangan ta'lim strategiyalaridan foydalanishga urg'u beradi. Amaliy tajribalar, hamkorlikdagi loyihalar va real hayotdagi ilovalar nafaqat fanni yanada jozibador va qulay qiladi, balki talabalarda tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish qobiliyatlari va ijodkorlikni rivojlantiradi. Faol ishtirok etish va izlanishni rag'batlantirish orqali o'qituvchilar o'quvchilarda fanga qiziqish va ishtiyoqni uyg'otib, ularning ilmiy izlanish ko'nikmalarini oshirishlari mumkin. Texnologiya va multimedia resurslaridan foydalanish ona tili fanlarini o'qitish samaradorligini oshirishi mumkin. Raqamli vositalar, simulyatsiyalar, virtual laboratoriyalar va multimedia resurslari interfaol o'rganish tajribasi, vizual tasvirlar va o'z-o'zidan o'rganish imkoniyatlarini taqdim etishi mumkin. Texnologiyani ilm-fan darslariga integratsiyalash nafaqat turli xil ta'lim uslublarini qamrab oladi, balki talabalarni raqamli markazlashgan dunyoga tayyorlaydi va ularni XXI asrning muhim ko'nikmalari bilan jihozlaydi. Hamkorlik va malaka oshirish ona tili fanlarini o'qitishga zamonaviy yondashuvni ilgari surishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Pedagoglar o'z tengdoshlari bilan ilg'or tajriba, resurslar va tajriba almashish, seminar va treninglarda qatnashish hamda uzluksiz kasbiy rivojlanish imkoniyatlaridan foydalanishlari mumkin. Hamkorlik va umrbod ta'lim madaniyatini tarbiyalash orqali o'qituvchilar fan ta'limidagi eng yangi pedagogik yondashuvlar, tadqiqot natijalari va texnologik yutuqlardan xabardor bo'lishlari mumkin.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ona tili fanlarini o'qitishga zamonaviy yondashuvni qo'llash o'quvchilarning bilim olish tajribasini o'zgartirish va ona tili faniga chuqur hurmatni shakllantirishda ulkan salohiyatga ega. Mahalliy bilimlarni integratsiyalash, interfaol ta'lim strategiyalarini qo'llash, texnologiyadan foydalanish va o'qituvchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish orqali biz o'quvchilarga ilm-fanning jozibali olamida kashf qilish, kashf qilish va ustunlik qilish imkonini beradigan inklyuziv o'quv muhitini yaratishimiz mumkin. Ona tili darslarida mustaqil ishlarni tashkil etishda tanlangan mashqlar har tomonlama ta'limiy va tarbiyaviy yo'nalishda, rang-barang mavzularda, shaklan va mazmunan mukammal, mantiqan to'g'ri, tili sodda va ravon, o'quvchi uchun tushunarli bo'lish maqsadga muvofiqdir. Ana shundagina matn, matn yaratish va matn tahlil qilish o'quvchi uchun zarur bo'lgan natijani beradi hamda kommunikativ savodxonlik darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Yo'ldoshev J., Yo'ldosheva F., Yo'ldosheva G. Interfaol ta'lim - sifat kafolati. - Toshkent, 2008.
- 2.Rafiyev A., G'ulomova N. Ona tili va adabiyot (kasb-hunar kollejlari uchun darslik). T., "Sharq", 2013.
- 3.Tolipov O'.Q. Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - T., "Fan", 2006. 364-b.
- 4.To'xliyev B. O'zbek tili o'qitish metodikasi. - Toshkent, «Yangi asr avlodi», 2006. 232-b.
- 5.To'xliyev B., Oxunjonova O., Jumashev D. O'zbek tili o'qitish metodikasi (Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari). - T.: "O'zbekiston" 2011. - 145 bet.